

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำงานบริการสังคม

พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2532 มาตรา 56

ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 12 สิงหาคม 2532 เป็นต้นมาและให้ใช้ความต่อไปนี้เป็น
มาตรา 56 ผู้ใดกระทำความผิดซึ่งมีโทษจำคุกและในคดีนั้นศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกิน
สามปี ถ้าไม่ปรากฏว่าผู้นั้นได้รับโทษจำคุกมาก่อนหรือปรากฏว่าได้รับโทษจำคุกมาก่อนแต่เป็น
โทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ เมื่อศาลได้คำนึงถึงอายุ ประวัติ
ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และสิ่งแวดล้อมของ
ผู้นั้นหรือสภาพ ความผิดหรือเหตุอื่นอันควรปราณีแล้วเห็นเป็นการสมควร ศาลจะพิพากษาว่าผู้นั้น
มีความผิด แต่รอการกำหนดโทษไว้หรือการกำหนดโทษแต่รอการลงโทษไว้ แล้วปล่อยตัวไปเพื่อให้
โอกาสผู้นั้นกลับตัวภายในระยะเวลาที่ศาลจะได้กำหนด แต่ต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ศาล
พิพากษา โดยจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อความประพฤติของผู้นั้นด้วยหรือไม่ก็ได้

เงื่อนไขเพื่อความประพฤติของผู้กระทำความผิดนั้น ศาลอาจกำหนดข้อเดียวหรือหลาย
ข้อดังต่อไปนี้

1. ให้ไปรายงานตัวต่อพนักงานที่ศาลระบุไว้เป็นครั้งคราวเพื่อเจ้าพนักงานจะได้
สอบถามแนะนำ ช่วยเหลือ หรือตักเตือนตามที่เห็นสมควรในเรื่องความประพฤติและการประกอบ
อาชีพหรือจัดให้กระทำการกิจกรรมบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์ตามที่เจ้าพนักงานและ
ผู้กระทำความผิดเห็นสมควร
2. ให้ฝึกหัดหรือทำงานอาชีพอันเป็นกิจจะลักษณะ
3. ให้ละเว้นการคบหาสมาคมหรือการประพฤติใดอันอาจนำไปสู่การกระทำความผิด
ในทำนองเดียวกันอีก
4. ให้ไปรับการบำบัดรักษาการติดยาเสพติดให้โทษ ความบกพร่องทางร่างกายหรือ
จิตใจหรือความเจ็บป่วยอย่างอื่น ณ สถานที่และตามระยะเวลาที่กำหนด
5. เงื่อนไขอื่นๆ ตามที่ศาลเห็นสมควรกำหนดเพื่อแก้ไขฟื้นฟู หรือป้องกันมิให้ผู้กระทำ
ความผิดกระทำหรือมีโอกาสกระทำความผิดขึ้นอีกเงื่อนไขตามที่ศาลได้มีกำหนดตามความใน
วรรคก่อนนั้น ถ้าภายหลังความปรากฏแก่ศาลตามคำขอของผู้กระทำความผิด ผู้แทนโดย

ชอบธรรมของผู้ที่ผู้ดูแลของผู้ที่ พนักงานอัยการหรือเจ้าพนักงานว่าพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการควบคุมความประพฤติของผู้กระทำความผิดได้เปลี่ยนแปลงไป เมื่อศาลเห็นสมควร ศาลอาจแก้ไขเพิ่มเติม หรือเพิกถอนข้อหนึ่งข้อใดเสียก็ได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขข้อใดตามที่กล่าวในวรรคก่อนที่ศาลยังมีได้กำหนดไว้เพิ่มเติมขึ้นอีกได้

เหตุผลความจำเป็นในการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 วรรคสองนี้ เนื่องจากตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 วรรคสองเดิมให้อำนาจศาลกำหนดเงื่อนไขการควบคุมความประพฤติได้ โดยมีข้อจำกัด ทำให้ศาลไม่สามารถกำหนดเงื่อนไขและปรับเปลี่ยนให้เหมาะสม และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขฟื้นฟูจำเลยแต่ละรายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อเป็นการป้องกันสังคมให้ปลอดภัยด้วย ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องมีการแก้ไขกฎหมายให้อำนาจศาลสามารถกำหนดเงื่อนไขได้มากขึ้น และยังให้พนักงานคุมประพฤติสามารถกำหนดได้บางส่วน โดยเฉพาะในเรื่องให้ผู้ถูกคุมความประพฤติทำงานบริการสังคมหรือบำเพ็ญสาธารณประโยชน์

พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 15) พ.ศ. 2545 มาตรา 30/1

มาตรา 30/1 ในกรณีที่ศาลพิพากษาปรับไม่เกินแปดหมื่นบาท ผู้ต้องโทษซึ่งมิใช่นิติบุคคลและไม่มีเงินชำระค่าปรับอาจยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่พิพากษาคดีเพื่อขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับ

ซึ่งเป็นการวางหลักเกณฑ์วิธีการเกี่ยวกับการให้ผู้ต้องโทษปรับร้องขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ได้โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ผู้ต้องโทษปรับที่จะร้องขอต่อศาลเพื่อทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า จะต้องไม่มีเงินชำระค่าปรับโดยค่าปรับตามคำพิพากษานั้นจะต้องไม่เกินแปดหมื่นบาท และผู้ต้องโทษปรับที่จะร้องขอต้องไม่ใช่นิติบุคคล

2. เมื่อผู้ต้องโทษยื่นคำร้องขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับแล้วศาลจะต้องพิจารณาถึงฐานะการเงิน ประวัติและสภาพความผิดของผู้ต้องโทษปรับเมื่อเห็นเป็นการสมควร ศาลจะมีคำสั่งให้ผู้ยื่นทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับ โดยอยู่ภายใต้การดูแลของพนักงานคุมประพฤติ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการบริการสังคม การกุศลสาธารณะหรือสาธารณประโยชน์ที่ยินยอมรับผิดชอบ

3. กรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ผู้ต้องโทษปรับทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ แทนค่าปรับ ศาลจะต้องกำหนดลักษณะหรือประเภทของงาน ผู้ดูแลการทำงาน วันเริ่มทำงาน ระยะเวลาทำงาน และจำนวนชั่วโมงที่ถือเป็นการทำงานหนึ่งวัน โดยคำนึงถึงเพศ อายุ ประวัติ การนับถือศาสนาความประพฤติ สถิติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ สิ่งแวดล้อมหรือสภาพความผิด ที่ผู้ต้องโทษปรับประกอบด้วย และศาลอาจกำหนดเงื่อนไข อย่างหนึ่งอย่างใดให้ ผู้ต้องโทษปรับปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาหรือป้องกันมิให้ผู้นั้นกระทำความผิดซ้ำอีกก็ได้

4. ถ้าภายหลังความปรากฏแก่ศาลว่าพฤติการณ์เกี่ยวกับการทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ของผู้ต้องโทษปรับได้เปลี่ยนแปลงไป ศาลอาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งที่กำหนดไว้นั้นก็ได้ตามที่เห็นสมควร

5. ในการกำหนดระยะเวลาทำงานแทนค่าปรับตาม (3) ศาลอาจกำหนดอัตราการทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ในอัตราวันละสองร้อยบาท โดยถือตามอัตราการกักขังแทนค่าปรับตามมาตรา 30 ซึ่งนำมาใช้บังคับโดยอนุโลมก็ได้ และในกรณีที่ศาลมิได้กำหนดให้ผู้ต้องโทษปรับทำงานติดต่อกันไป การทำงานดังกล่าวต้องอยู่ภายในกำหนดระยะเวลาสองปีนับแต่วันเริ่มทำงานตามที่ศาลกำหนด